

Resumé af Anbefalingsrapporten fra Udvalget for Socialøkonomiske Virksomheder.

Vision

Samfundet står over for en række udfordringer som lav vækst, mange mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, store miljømæssige udfordringer og stigende pres på sundhedssektoren.

Erfaringer såvel her i landet som internationalt viser, at socialøkonomiske virksomheder kan bidrage til at løse nogle af disse samfundsmæssige udfordringer. Det kan ske direkte gennem deres virke, men også ved at inspirere den private og den offentlige sektor til sociale forandringer og dermed til at sætte nye og højere standarder for vækst og velfærd.

Socialøkonomiske virksomheder har et særligt potentiale for at opkvalificere og inkludere udsatte personer i arbejde og herigennem bidrage til, at flere udsatte grupper får fodfæste på det ordinære arbejdsmarked og et mere værdigt liv.

Overordnet har udvalget en vision om, at socialøkonomiske virksomheder fremover skal løse flere væsentlige samfundsmæssige udfordringer. Derfor skal der opbygges en stor og mangfoldig sektor af socialøkonomiske virksomheder i Danmark.

Socialøkonomiske virksomheder i Danmark

Som led i udvalgets arbejde er der opstillet en definition af socialøkonomiske virksomheder i Danmark: "Socialøkonomiske virksomheder er private og driver erhverv med det formål gennem deres virke og indtjening at fremme særlige sociale formål."

Udvalget har også foretaget en kortlægning af den danske socialøkonomiske sektor. Den viser, at sektoren er kendetegnet ved en begrænset størrelse, men også en stortilgang af nye socialøkonomiske virksomheder. Størstedelen af danske socialøkonomiske virksomheder hører til gruppen af mikrovirksomheder med under 10 årsværk. Geografisk fordeler de sig ligesom almindelige danske virksomheder over hele landet, men med overvægt i hovedstadsområdet.

Anbefalinger

Det er udvalgets vurdering, at det kræver et langt sejt træk at indfri visionen, og at der er behov for at gøre det lettere og mere attraktivt at etablere, drive og udvikle socialøkonomiske virksomheder. Derfor foreslås det, at regeringen udarbejder en national strategi, som bygger på udvalgets anbefalinger og har til formål at fremme udviklingen af socialøkonomiske virksomheder i Danmark.

I alt har udvalget fem overordnede anbefalinger til, hvordan Danmark får flere og stærkere socialøkonomiske virksomheder:

Ny lovgivning og administrativ praksis: Klare juridiske rammer og et minimum af administrative byrder er afgørende for, at socialøkonomiske virksomheder kan holde fokus på deres forretning og ikke skal bruge unødige ressourcer til administration. Derfor anbefaler udvalget, at der introduceres en særlig registreringsmodel, der kan definere, legitimere og regulere sektoren samt

bidrage til at skabe en fællesidentitet for socialøkonomiske virksomheder i Danmark. Derudover skal der igangsættes en række tiltag for dels at styrke samspillet mellem det offentlige og den socialøkonomiske sektor, dels at koordinere offentlig administrativ praksis i relation til socialøkonomiske virksomheder.

Øget kendskab: Udbredt kendskab til den socialøkonomiske sektor er afgørende for at opbygge tillid til socialøkonomiske virksomheder og sikre, at de bliver anerkendt. Det er vigtigt for at styrke samspillet med potentielle kunder, investorer og samarbejdspartnere. Derfor anbefaler udvalget, at den brede offentlighed oplyses om, hvad socialøkonomiske virksomheder er, og at der opbygges mere viden om sektoren.

Styrket iværksætteri og kompetenceudvikling: Tilstedeværelsen af de rette forretningsmæssige og socialfaglige kompetencer er afgørende for, at flere etablerer, driver og udvikler levedygtige socialøkonomiske virksomheder. Derfor anbefaler udvalget, at der sættes fokus på at inspirere til udvikling af nye socialøkonomiske virksomheder og forretningsmodeller, samt at der støttes op om kompetenceudviklingen i eksisterende socialøkonomiske virksomheder. Derudover kan socialøkonomiske virksomheder spille en vigtig rolle i forhold til at styrke arbejdsmarkedskompetencer blandt udsatte grupper.

Bedre finansieringsmuligheder: Socialøkonomiske virksomheder er ligesom alle andre virksomheder afhængige af kapital og finansiering, når de skal etablere sig og skalere deres forretning. Derfor anbefaler udvalget, at der udvikles et socialt investeringsmarked, hvor nye og eksisterende aktører stiller risikovillig kapital til rådighed for socialøkonomiske virksomheder. Der skal blandt andet etableres en socialøkonomisk finansieringsfond og alternative kapitalmuligheder skal afprøves.

Øget fokus på sociale hensyn i partnerskaber og indkøb: Øget samarbejde med aktører i den private og den offentlige sektor er væsentligt for socialøkonomiske virksomheders mulighed for at opnå bedre afsætningsmuligheder og større kundegrundlag. Derfor anbefaler udvalget, at der gøres en målrettet indsats for at øge fokus på sociale hensyn i partnerskaber og samhandel mellem socialøkonomiske virksomheder og offentlige samt private kunder.

Udvalget for socialøkonomiske virksomheder blev nedsat i forbindelse med finanslovsaftalen 2013. Rapporten er resultatet af udvalgets arbejde og indeholder en række anbefalinger til, hvordan regeringen og andre aktører kan bidrage til at fremme socialøkonomiske virksomheder i Danmark.